

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 2P/81/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8515204610
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Danko Majdáková
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2016:8515204610.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa samosudkyňou Mgr. Dankou Majdákovou v právne veci starostlivosti súdu o maloletých M. T., nar. X.X.XXXX, P. T., nar. XX.XX.XXXX, M. T., nar. X.X.XXXX a R. T., nar. X.XX.XXXX všetci bytom XXX XX W., F. X, občania SR, zastúpení kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa, detí rodičov otec: Q. T., nar. XX.X.XXXX, bytom W. XX, N., občan SR, matka: P. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX W., F. X, občianka SR v konaní o návrhu matky na úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom, takto

rozhodol:

I. Mal. M. T., nar. X.X.XXXX, mal. P. T., nar. XX.XX.XXXX, mal. M. T., nar. X.X.XXXX a mal. R. T., nar. X.XX.XXXX sa z v e r u j ú do osobne starostlivosti matky P. T., nar. XX.XX.XXXX, ktorá ich bude zastupovať a spravovať ich majetok.

II. Otec Q. T., nar. XX.X.XXXX je p o v i n n ý prispievať na výživu mal. M. T. sumou 100 eur mesačne, mal. P. T. sumou 90 eur mesačne, mal. M. T. sumou 60 eur mesačne a mal. R. T. sumou 50 eur mesačne, ktoré výživné je otec povinný platiť vždy do 10 - ého dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky P. T., počnúc dňom 1.10.2015.

III. Dlžné výživné za obdobie od 1.10.2015 do 31.12.2015 v celkovej výške 790 eur sa otcovi p o v o ľ u j e splácať v pravidelných mesačných splátkach po 50 eur splatných spolu s bežným výživným pod hrozbou straty výhody splátok pri nezaplatení čo i len jednej splátky.

IV. V prevyšujúcej časti súd konanie z a s t a v u j e .

V. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Matka maloletých detí podal na tunajší súd návrh, ktorým žiadala mal. detí M., P., M. a R. zveriť do jej osobnej starostlivosti a zaviazat' otca platením výživného pre mal. M. sumou 100 eur, pre mal. P. a sumou 100 eur, pre mal. M. sumou 80 eur a pre mal. R. sumou 80 eur mesačne počnúc dňom 1.10.2015.

Návrh odôvodnila tým, že s otcom mal. detí uzatvorila manželstvo dňa 18.1.2003, z tohto manželstva sa narodili mal. M., P. a M.. Manželstvo bolo rozvedené tunajším súdom v konaní sp. zn. 2C/127/2011. Následne dňa 11.6.2014 s otcom mal. detí opätovne uzatvorila manželstvo a dňa 5.12.2014 sa narodil mal. R.. Krátko po narodení mal. R. sa otec detí odsťahoval do N., odvtedy sa na výchove detí nepodieľa a neprispieva na ich výživu.

Súd uznesením č.k. 2P/81/2015-13 zo dňa 29.9.2015 ustanovil maloletým deťom kolízneho opatrovníka a to Úrad práce sociálnych vecí a rodiny v Starej Ľubovni.

Uznesením č.k. 2P/81/2015-14 v zo dňa 29.9.2015 súd poučil účastníkov konania o ich procesných právach a povinnostiach, otcovi zaslal návrh a vyzval ho aby sa k návrhu vyjadril.

Poučenie s návrhom a prílohami otec mal. detí prevzal osobne dňa 9.10.2015, k návrhu sa nevyjadril, napriek opakovanej výzve súdu nezdokladoval svoje osobné, majetkové a zárobkové pomery.

Pojednávania vytyčeného na deň 21.1.2016 napriek vykázanému doučeniu sa otec mal. detí nezúčastnil, svoju neúčasť nijakým spôsobom neospravedlnil, preto súd v súlade s § 101 ods. 2 O.s.p. pojednával v jej neprítomnosti.

Pred začatím pojednávania navrhovateľka - matka mal. detí, zobrala návrh v časti určenia výživného nad sumu 300 eur pre všetky mal. detí späť.

Na pojednávaní navrhovateľka na podanom návrhu trvala uviedla, že spoločnú domácnosť s otcom mal. detí viedla do januára, kedy sa otec detí odsťahoval do N.. Spočiatku o detí sporadický prejavil záujem, v súčasnosti sa o detí vôbec nezaujíma. Ona s deťmi do septembra bývala pri svokrovcoch, v septembri sa odsťahovala k svojim rodičom do 4-izbového bytu. Na chod domácnosti rodičom neprispieva, pretože nemá z čoho.

Ako uviedla navrhovateľka, jej jediným príjmom je rodičovský príspevok a rodinne prídavky, z toho mesačne spláca sumu 100 eur, pretože mala preplatok na náhradnom výživnom. Ďalej spláca úver v sume 102,37 eur, a dcére na splátky zakúpila notebook, ktorý spláca po 30 eur mesačne. S deťmi má bežné výdaje, navyše mal. M. 2 x týždenne navštevuje základnú umeleckú školu - hru na klavír. Mal. detí M., P. a M. navštevujú alergologickú ambulanciu a mal. R. neurologickú. Otec za obdobie od 1.1.2015 prispel na výživu detí sumou 110 eur, o detí sa nezaujíma.

Kolízna opatrovníčka na pojednávaní uviedla, že detí sú v starostlivosti matky, v doterajšej starostlivosti matky o detí neboli zistené nedostatky, preto navrhla mal. detí zveriť matke a ich otca zaviazat' platením výživného od 1.10.2015 pre mal. M. v sume 100 eur, pre mal. P. v sume 90 eur, pre mal. M. v sume 60 eur a pre mal. R. v sume 50 eur mesačne, súčasne navrhla povoliť otcovi mal. detí splácať zaostalé výživné splátkami.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, oboznámil sa s obsahom predložených listinných dôkazov preukazujúcich príjmy, výdaje, rodinné pomery rodičov mal. detí, ako aj z obsahom pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 4P/148/2012 na základe čoho ustálil tento skutkový stav:

Rodičia mal. detí opätovne uzatvorili manželstvo dňa 11.6.2014, krátko po narodení mal. R., nar. X.XX.XXXX, najneskôr od januára 2015 prestali viesť spoločnú domácnosť, vtedy sa otec detí odsťahoval do N..

Podaným návrhom matka žiadala, aby mal. detí boli zverené do jej osobnej starostlivosti. Na pojednávaní na tomto návrhu zotrvala s tým, že žiadala výživné v sume 300 eur mesačne na všetky štyri mal. detí.

Matka je na materskej dovolenke, poberá rodičovskom príspevok v sume 203,20 eur a rodinné prídavky v sume 94,08 eur, iný príjem nemá. Z tohto príjmu spláca preplatok náhradného výživného v sume 100 eur mesačne. Ďalej spláca úvery a pôžičky v sume cca 130 eur. S deťmi do septembra bývala pri svokrovcoch, od októbra býva pri svojich rodičoch v 4-izbovom byte, ktorým na chod domácnosti neprispieva.

Otec je zamestnancom spoločnosti Atin - ca, s.r.o. so sídlom Hlboká 85/1083, Nitra. Podľa odpisu mzdového listu za obdobie január až október 2015 dosahoval priemerný čistý mesačný príjem 650,30 eur. Otec svoje osobné, majetkové pomery napriek výzve súdu nezdokladoval.

Mal. M. je žiačkou 7. ročníka Základnej školy v W., okrem toho 2 x do týždňa navštevuje umeleckú školu v Starej Ľubovni. Potrebovala by zubný strojček, ktorý si však pre nedostatok finančných prostriedkov

nemôžu dovoliť. Mal. P. je žiačkou 5. ročníka ZŠ W., nosí okuliare, mal. M. je žiakom 3. ročníka ZŠ W., navštevuje futbalový krúžok. Všetky tri mal. detí sú alergici, pravidelne navštevujú alergologickú ambulanciu, užívajú lieky či spreje.

Mal. R. je v osobnej starostlivosti matky, navštevuje kardiologickú a neurologickú ambulanciu.

Zo správy kolízneho opatrovníka mal súd preukázané, že matka má vytvorené vhodné podmienky pre starostlivosť o mal. detí. S deťmi bol prevedený pohovor v priebehu ktorého uviedli, že bývajú s matkou a chcú s ňou ostať bývať, majú zabezpečené všetko čo potrebujú, s otcom nie sú v kontakte.

Na základe takto zisteného skutkového stavu súd právne uzatvára:

Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

Podľa § 24 ods. 1 Zákona o rodine rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

Podľa § 24 ods. 5 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov dbá na právo toho rodiča, ktorému nebude maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na pravidelné informovanie sa o maloleťom dieťati. Rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, môže sa práva na pravidelné informovanie sa o maloleťom dieťati domáhať na súde.

Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. (6) Ak je maloleté dieťa zverené do striedavej

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročne vždy na mesiac dopredu.

Podľa § 76 ods. 2 Zákona o rodine proti pohľadávkam na výživné je započítanie vzájomných pohľadávok prípustné len dohodou. Ak ide o výživné pre maloleté deti, započítanie nie je možné.

Podľa § 76 ods. 3 Zákona o rodine v prípade omeškania povinného s plnením výživného určeného rozhodnutím súdu, má oprávnený právo požadovať úroky z omeškania z nezaplatenej sumy podľa predpisov občianskeho práva.

Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 154 ods. 1 O.s.p. pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

Podľa § 159 ods. 3 O.s.p. len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova.

Podľa § 163 ods. 1 O.s.p. rozsudok odsudzujúci na plnenie v budúcnosti zročných dávok alebo na plnenie v splátkach možno na návrh zmeniť, ak sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie dávok alebo splátok. Zmena rozsudku je prípustná od času, keď došlo k zmene pomerov.

Podľa § 96 ods. 1 O.s.p., navrhovateľ môže vziať za konania späť návrh na jeho začatie, a to sčasti alebo celkom. Ak je návrh vzatý späť celkom, súd konanie zastaví. Ak je návrh vzatý späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví.

Právne posúdenie vecí:

Predmetom konania je úprava práv a povinností rodičov k mal. deťom M., P., M. a R., teda zverenie detí niektorému z rodičov a určenie výživného zo strany druhého rodiča.

Súd na základe takto vykonaného dokazovania dospel k záveru, že zverenie mal. detí do osobnej starostlivosti matke je v ich záujme.

Matka mal. detí sa o ne stará sama prinajmenšom od januára 2015, kedy otec opustil spoločnú domácnosť. Od tejto doby sa otec s deťmi osobne stretáva len sporadicky - naposledy ich videl v máji 2015. V starostlivosti matky o deti od januára 2015 neboli zistené žiadne nedostatky, deti samé pri osobnom pohovore s kolíznym opatrovníkom vyslovili želanie, že chcú ostať s mamkou, tak ako doteraz.

Súd má za to, že je vo výsostnom záujme detí aby žili s rodičom a v prostredí, kde ich budú mať radi, dokážu a chcú im poskytnúť lásku, pocit bezpečia a ochrany i všestrannú starostlivosť. Súd má za to, že takáto starostlivosť mal. deťom bude poskytnutá zo strany ich matky.

Doposiaľ nebolo zistené, aby matka starostlivosť o deti zanedbávala a ani nebolo preukázané, aby o deti nebolo náležitým spôsobom postarané. Otec k starostlivosti matky o mal. deti nemal výhrady, neprejavil záujem o osobnú starostlivosť o deti, kolízny opatrovník súhlasil so zverením detí matke.

Z uvedených dôvodov súd mal. deti M., P., M. a R. súd zveril do osobnej starostlivosti matky, ktorá ich bude zastupovať a spravovať ich majetok.

Matka podaným návrhom žiadala určiť výživné v sume 300 eur mesačne pre všetky štyri mal. deti, kolízny opatrovník sa k tomuto návrhu pripojil.

Pri určení výšky výživného, súd v zmysle citovaného § 62 ods. 4 Zákona o rodine vychádzal jednak z potrieb oprávneného, teda mal. detí, ako aj z možností a schopností otca detí - povinného.

Maloletá M. dovŕšila vek 12 rokov, mal. P. 11 rokov, mal. M. 8 rokov a mal. R. 1 rok. Deti sú vo vývoji, čo samo o seba kladie zvýšené nároky či už na zabezpečenie nevyhnutných životných potrieb - strava,

alebo ošatenie, obuv a pod. Navyiac všetky deti sú sledované v špecializovaných ambulanciách (M. - alergologická, P. -alergologická a očná, M. - alergologická, R. - kardiologická a neurologická) čo samo o sebe kladie zvýšené nároky na cestovanie, prípadne liečbu - úhrada liekov, zdravotných pomôcok a pod.. Detí taktiež vyvíjajú mimoškolskú a záujmovú činnosť (M. - hra na klavír 2 x týždenne cesta z W. do Starej Ľubovne, M. - futbalový krúžok) s čím má matka zvýšené výdaje.

Príjem matky pozostáva len z rodičovského príspevku a prídavkov na detí z čoho uhrádza všetky potreby detí.

Príjem otca pozostáva zo mzdy zo závislej činnosti cca 650 eur mesačne, výdaje pred súdom otec nedeclarovala. Zo spisu 4P/148/2012 vyplynulo, že otec má ešte jednu vyživovaciu povinnosť k mal. N. A., nar. XX.X.XXXX.

V zmysle ustanovení Zákona o rodine (§ 62 ods. 5 prvá veta) výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Uvedené zákonné ustanovenie zvyšuje mieru rodičovskej zodpovednosti tým, že potreby rodiča môžu byť uspokojené až následne, keď rodič splní svoju vyživovaciu povinnosť a prispeje v primeranej miere na potreby dieťaťa. Každý rodič má povinnosť v prvom rade zabezpečiť výživu svojho dieťaťa a až následne má právo využiť zostávajúce finančné prostriedky na uspokojenie svojich vlastných potrieb.

Za takýchto okolností súd dospel k záveru, že je v schopnostiach otca mal. detí prispievať na výživu mal. M. sumou 100 eur mesačne, mal. P. H. sumou 90 .eur mesačne, mal. M. sumou 60 eur a mal. R. sumou 50 eur mesačne, počnúc dňom 1.10.2015.

Pri stanovení rozsahu vyživovacej povinnosti súd okrem potrieb mal. dieťaťa prihliadol aj na osobnú starostlivosť matky o detí, ako aj na skutočnosť, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov, v danom prípade otca, v zmysle § 62 ods. 3 druhá veta Zákona o rodine. Takto určené výživné sa javí ako primerané odôvodňujúce potreby maloletých ale aj schopnosti a možnosti povinného - otca.

Súd má za to, že otec mal. detí je objektívne schopný dosahovať príjem dostatočný pre plnenie vyživovacej povinnosti voči mal. deťom v rozsahu 300 eur mesačne pre maloleté deti, pretože disponuje takými schopnosťami a skúsenosťami, ktoré by mohol adekvátne zúročiť. Keďže plnenie vyživovacej povinnosti je prvoradou zákonnou povinnosťou rodičov, rodič je povinný plne rešpektovať vyživovaciu povinnosť a svoje výdavky usmerniť tak, aby plnenie vyživovacej povinnosti nebolo ohrozené.

Počiatok zvýšenia vyživovacej povinnosti súd určil odo dňa 1.10.2015, v zmysle § 77 ods. 1 Zákona o rodine, keďže nezistil dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by mal priznať výživné pred dňom doručenia návrhu na súd.

Súd zároveň zaviazal otca mal. detí zaplatiť dlžné výživné za obdobie od 1.10.2015 do 31.12.2015 vo výške 790 eur, ktoré povolil matke splácať v zmysle § 160 ods. 1 O.s.p. v pravidelných mesačných splátkach po 50 eur spolu s bežným výživným pod hrozbou straty výhody splátok pri nezaplatení čo i len jednej splátky.

Súd pri výpočte dlžného výživného vychádzal z určeného mesačného výživného 300 eur čo za uvedené obdobie činí sumu 900 eur (10/15 - 12/15 3 x 300 spolu 900 eur).

Podľa tvrdenia matky, otec za obdobie od októbra 2015 do času rozhodnutia súdu uhradil na výživnom sumu 110 eur.

Súd dlžné výživné povolil otcovi splácať v pravidelných mesačných splátkach spolu s bežným výživným po 50 eur mesačne pod hrozbou straty výhody splátok pri nezaplatení čo i len jednej splátky.

V prevyšujúcej časti, t.j. v časti určenia výživného pre mal. P. nad sumu 90 eur mesačne, pre mal. M. nad sumu 60 eur mesačne a pre mal. R. nad sumu 50 eur mesačne súd konanie zastavil, pretože v tejto časti matka zobrala návrh pred začatím pojednávania späť. Keďže tak učinila pred začatím pojednávania, čiastočne späťvzatie nebolo podmienené súhlasom ostatných účastníkov.

O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p., podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie mohlo začať i bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva do 15 dní od doručenia tohto rozsudku na súde, proti rozhodnutiu ktorého odvolanie smeruje.

1. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

2. Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák. č. 233/1995 Z.z.